

XLVII Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno - Krajoznawczy Finał wojewódzki

**Studenckie Koło Przewodników
Sudeckich we Wrocławiu**

**Centrum edukacyjno-turystyczno-
sportowe w Krośnicach**

Gmina Krośnice

**Szkolne Schronisko Młodzieżowe
w Krośnicach**

PATRONAT HONOROWY
Andrzej Biały – Wójt Gminy Krośnice

KROŚNICE 11-12 maja 2019r.

REGULAMIN

ORGANIZATORZY

- Studenckie Koło Przewodników Sudeckich we Wrocławiu

PARTNERZY

- Gmina Krośnice
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Krośnicach.
- Centrum Edukacyjno -Turystyczno- Sportowe w Krośnicach
- Dolnośląski Zespół Turystyki Pieszej PTTK.

CELE TURNIEJU

1. Poznawanie i popularyzowanie przez młodzież piękna Dolnego Śląska.
2. Upowszechnianie krajoznawstwa i turystyki, jako form aktywnego wypoczynku.
3. Promocja walorów krajoznawczych i turystycznych Gminy Krośnice
4. Wymiana doświadczeń i prezentacja dokonań w zakresie krajoznawstwa i turystyki.
5. Wyłonienie reprezentantów województwa Dolnośląskiego na finał centralny Turnieju.

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

1. Finał wojewódzki XLVII OMTTK PTTK odbędzie się w dniach 11-12 maja 2019 w Krośnicach powiat Milicki, zgodnie z niżej z podanym programem oraz regulaminem OMTTK PTTK.

2. Uczestnikami finału są 3-osobowe drużyny wyłonione w eliminacjach międzypowiatowych, powiatowych, rejonowych, oddziałowych rywalizujące w trzech grupach wiekowych:

- szkoły podstawowe,
- Gimnazja, (tylko klasy III)
- szkoły ponadgimnazjalne.

- Powiaty których drużyny w ubiegłym roku wygrały eliminacje Wojewódzkie OMTTK w danej kategorii mogą wystawić drużyny z 2 miejsca swoich eliminacji. Tak więc Świdnica – szkoły Podstawowe Lwówek Śl. – Gimnazja Lubań –Szkoly Ponad gimnazjalne.

- Ponad to udział w finale Wojewódzkim OMTTK ma możliwość gospodarz tzn. Zespół Szkół i Przedszkola w Krośnicach

3. Zgłoszenie udziału drużyny w finale, na załączonej karcie, należy przesłać pocztą elektroniczną na adres: krol_wojtek@wp.pl do dnia **24 kwietnia 2019 roku**. oryginał należy przywieść ze sobą na konkurs. Organizator nie gwarantuje przygotowania świadczeń zamówionych po tym terminie. W dniach **27.04-03.05.2019r.** nastąpi weryfikacja drużyn zgłoszonych do finału z protokołami i wynikami z eliminacji powiatowych. Drużyny zakwalifikowane do finału wojewódzkiego zobowiązane są do wniesienia opłaty startowej wysokości **320 zł** od drużyny w terminie do dnia

4 maja 2019r. Opłaty przyjmowane są na konto

Studenckie Koło Przewodników Sudeckich

54-129 Wrocław ul. Skrzydlata 27/5

Numer konta: numer rachunku: 65 1600 1462 1841 6394 1000 0001

Z dopiskiem **OMTTK- Wojewódzki**

Opiekunów prosimy o zabranie na imprezę potwierdzenia dowodów wpłaty.

4. Organizatorzy zapewniają

- nocleg w schronisku z 11/12 maja
- obiad w dniu 11 maja, kolacja 11 maja. suchy prowiant 12 maja
- znaczek okolicznościowy,
- materiały promocyjne i krajoznawcze,
- nagrody dla zwycięskich drużyn,
- przejazd kolejną wąskotorową w Krośnicach.
- inne niespodzianki w miarę możliwości organizatora

5. Baza finału wojewódzkiego znajduje się w :

Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowym w Krośnicach
ul. Sanatoryjna 19 56-320 Krośnice

6. Istnieje możliwość noclegu dla drużyn w dniach *10-11 maja (z piątku na sobotę)* Drużyny chcące z tego skorzystać proszę o zaznaczenie tego w karcie zgłoszenia drużyny. Wtedy dokonamy rezerwacji dla drużyny. Koszt noclegu to 30zł od osoby. Płatne w schronisku dla kierownika, wtedy kierownictwo schroniska wystawi dla chcących drużyn rachunek , fakturę.

7. Związku z komunią która będzie w Krośnicach nie ma możliwości nigdzie przygotowania posiłku w niedzielę dlatego też będzie przygotowany suchy prowiant

7. Każdy uczestnik biorący udział w finale zobowiązany jest posiadać:

- aktualną legitymację szkolną,
- ważną legitymację PTTK (przy ocenie uprawnień PTTK),
- przybory do pisania i pracy z mapą (kątomierz, linijka),
- odpowiedni strój do rozgrywania konkurencji w terenie,
- drużyna winna posiadać apteczkę, kompas lub busolę niezbędne do rozegrania konkurencji.
- Opiekunowie, osoby dodatkowo zgłoszone zobowiązani są posiadać dowody osobiste.

8. Zobowiązuje się także wszystkie drużyny, które awansowały na finał wojewódzki, aby przygotowały i przywiozły na finał przygotowane przez siebie kartę do kroniki. Zgodnie §13 regulaminu OMTTK. Brak karty będzie skutkować odjęciem 20 pkt. od końcowego wyniku punktowego,

KONKURENCJE TURNIEJOWE

W ramach Finału Wojewódzkiego XLVII OMTTK PTTK przeprowadzone zostaną konkurencje zgodne z „Regulaminem OMTTK PTTK”

Test wiedzy

1. Test obejmuje: 50 pytań krajoznawczych, 20 pytań turystycznych, 10 pytań topograficznych, 10 pytań związanych z bezpieczeństwem w ruchu drogowym, 10 pytań dotyczących udzielania pierwszej pomocy. Razem test wiedzy będzie miał 100 pytań.
2. Pytania w teście turniejowym, będą w postaci pytań zamkniętych (z maksymalnie 4 wariantami odpowiedzi).

- Pytania zamknięte z zakresu krajoznawstwa, turystyki, topografii posiadają jedną prawidłową odpowiedź. Za udzielenie poprawnej odpowiedzi można uzyskać 1 pkt, za złą lub brak 0 pkt.
- Dla testów z zakresu bezpieczeństwa o ruchu drogowym i udzielania pierwszej pomocy dozwolone jest tworzenie pytań wielokrotnego wyboru, o czym informuje przygotowujący pytania na karcie odpowiedzi. Za poprawną odpowiedź uczestnik otrzymuje 1 pkt, za częściową 0,5 pkt, za złą lub brak 0 pkt.
- Dla testów z zakresu topografii mogą być także pytania otwarte lub zadania do wykonania. W pytaniach otwartych, zadaniach za poprawną odpowiedź uczestnik otrzymuje 1 pkt, za częściową 0,5 pkt, za złą lub brak 0 pkt.
- Pytania krajoznawcze będą z zakresu 5 pytań będzie o Polsce 10 pytań dotyczyć będzie województwa podlaskiego (gospodarza finału centralnego) oraz 35 pytań o Dolnym Śląsku

Samarytanka

- W konkurencji bierze udział cały zespół.
- Konkurencja obejmuje znajomość zastosowania zawartości apteczki zespołu oraz zadania praktyczne dotyczące udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku w domu, szkole, na szlaku.
- W trakcie realizacji zadania, oceniane jest radzenie sobie w sytuacji stresowej, odpowiedni dobór pomocy do sytuacji oraz wykorzystanie zasobów posiadanej apteczki.
- Konkurencja rozgrywana jest zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
- Zespół za prawidłowo wykonane zadanie- zadania może uzyskać maksymalnie 30 pkt turniejowych

Turystyczne ABC – praktyczny sprawdzian umiejętności przydatnych turystyce

- Konkurencja zespołowa składająca się z czterech następujących konkursów wybranych z regulaminu OMTTK.

Odbywać się ona będzie pod nazwą:

Gra miejska "Bajkowa Dolina Baryczy" (opis na www.dolinabajkowa.pl)

Od uczestników będzie wymagana znajomość:

- legend Doliny Baryczy i Dolnego Śląska
- rozpoznawania zabytków Doliny Baryczy oraz skał i minerałów.
- rozpoznawania chronionych gatunków roślin i zwierząt w Dolinie Baryczy, znajomości ziół, ptaków i ryb
- prostej umiejętności improwizacji aktorskiej i interakcji z aktorami
- rozwiązywania łamigłówek i prostych zadań sprawnościowych

Za wykonanie każdego konkursu zespół może uzyskać od 0 do 20 pkt. Maksymalnie za Turystyczne ABC zespół może uzyskać 80 pkt.

Turystyczny rower

- Turystyczny rower jest konkurencją, w której biorą udział wszyscy członkowie zespołu.
- W ramach turystycznego roweru zostanie rozegrany Kolarski Tor Przeszkód, na którym będzie minimum 6 przeszkód wymienionych w regulaminie OMTTK tej konkurencji lecz nie będzie więcej niż 10 przeszkód.
- W konkurencji Turystyczny rower wszyscy członkowie drużyny biorą udział w torze przeszkód, a Każdy członek zespołu za wykonanie zadania może uzyskać 20 pkt. Uczestnik pokonuje poszczególne przeszkody zgodnie z kolejnością wyznaczoną przez organizatorów. Osoba, która bezbłędnie pokona tor przeszkód otrzymuje 20 pkt turniejowych każdy zdobyty punkt karny pomniejsza liczbę zdobytych punktów turniejowych: 1 punkt karny = 19 pkt turniejowych, 2 = 18, 3 = 17, 4 = 16, 5 = 15, itd. W przypadku, kiedy suma punktów

karnych za wszystkie przeszkody jest większa niż 20, punkty turniejowe oblicza się według wzoru, z dokładnością do 0,1 pkt:

$PT=20 - PK(20/PM)$, gdzie:

PT – punkty turniejowe,

PK – punkty karne uzyskane podczas przejazdu

PM – maksymalna liczba punktów karnych do uzyskania na torze

Np. uczestnik, który przejechał tor z wynikiem 18 punktów karnych (PK), przy maksymalnej liczbie punktów do uzyskania na torze (PM) wynoszącej 30, będzie miał naliczone 9,2 punktów turniejowych (PT) według wzoru: $PT=20-18(18/30)=9,2$ pkt

4. Podczas kolarskiego toru przeszkód czas przejazdu nie jest brany pod uwagę.
5. Nieprzystąpienie przez członka zespołu do rowerowego toru przeszkód powoduje przyznanie uczestnikowi 0 pkt turniejowych.
6. O zwycięstwie w konkurencji turystyczny rower, decyduje suma punktów uzyskanych przez zespół. W sumie za konkurencję zespół może uzyskać maksymalnie 60 pkt turniejowych.

Turystyczny marsz na orientację.

1. Marsz na orientację przeprowadzany jest zgodnie z aktualnie obowiązującymi „Zasadami punktacji i współzawodnictwa na turystycznych imprezach na orientację PTTK”, ustanowionymi przez Komisję Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK (dostępne na stronie www.ino.pttk.pl).
2. Konkurencja polega na zespołowym przejściu wyznaczonej trasy, odnalezieniu w określonej kolejności wszystkich punktów kontrolnych, uzyskaniu potwierdzenia pobytu, wykonaniu ewentualnych zadań dodatkowych określonych w regulaminie i przybyciu na metę w określonym czasie.
3. Za marsz na orientację zespoły otrzymują punkty według przelicznika:
 $P = [(K-D)/K] \times 100$, gdzie:
P – punkty turniejowe,
K – wartość trasy (suma wartości wszystkich punktów kontrolnych do potwierdzenia, obliczona zgodnie z „Zasadami punktacji i współzawodnictwa na turystycznych imprezach na orientację PTTK”),
D – punkty karne uzyskane przez dany zespół, dla którego chcemy obliczyć punkty turniejowe.
4. Zwycięski zespół, który pokonał trasę marszu uzyskując 0 punktów karnych, otrzymuje 100 pkt turniejowych.
5. Zespół, który podczas marszu uzyskał więcej punktów karnych niż wynosi wartość trasy, otrzymuje 1 pkt turniejowy.
6. Zespoły, które zostały podczas marszu zdyskwalifikowane, nie ukończyły marszu lub nie wystartowały w nim, otrzymują 0 pkt turniejowych.
7. Czas pokonania trasy przez zespół, liczony jest do momentu stawienia się kompletnego zespołu na mecie marszu.
8. Nie przewiduje się specjalnego losowania rozstawień drużyn przed ustaleniem minut startowych,

Ocena uprawnień i odznak turystycznych PTTK

1. Konkurencja ma na celu zachęcenie młodych ludzi do podróżowania i prowadzenia stałej dokumentacji turystycznej w postaci książeczek wycieczek oraz weryfikacji odznak.
2. Uczestnik w klasyfikacji zespołowej otrzymuje punkty zgodnie z punktacją w punkcie 4, przy czym do klasyfikacji zespołowej zalicza się maksymalnie 10 pkt.
3. Zespół może uzyskać maksymalnie 30 pkt turniejowych.

4. Ocena indywidualna posiadanych odznak i uprawnień jest konkursem dodatkowym, kierowanym do najaktywniejszych uczestników.
 - a) Ocenie podlegają odznaki i uprawnienia zdobyte w dowolnym okresie czasu.
 - b) Ocenie podlegają:
 - c) Odznaka „Orli Lot”, uprawnienia kadry PTTK, odznaki turystyczne PTTK (Dziecięca Odznaka Turystyczna, Odznaka Disney i PTTK), Górską Odznaką Turystyczną, Jeździecką Odznaką Turystyczną, Kolarską Odznaką Turystyczną, Młodzieżową Odznaką Krajoznawczą, Motorową Odznaką Turystyczną, Narciarską Odznaką Turystyczną, Odznaką Turystyki Pieszej, Odznaką Fotografii Krajoznawczej, Odznaką Imprez na Orientację, Odznaką Turysta Przyrodnika, Odznaką Krajoznawczą Polski, Turystyczną Odznaką Kajakową, Żeglarską Odznaką Turystyczną, Regionalną Odznaką Krajoznawczą, Turystyczną Rodzinką, Turysta Junior-Juniorka, Odznaką PTTK Geocaching Polska,
 - d) Uprawnienia kadry PTTK, wyróżnienia punktowane są następująco:
 - przodownik turystyki kwalifikowanej, instruktor, organizator, znakarz szlaków turystycznych: 7 punktów.
 - młodzieżowy przodownik turystyki kwalifikowanej, młodzieżowy organizator, animator: 5 punktów.
 - Odznaka „Orli Lot”: 7 punktów.
 - e) Ocenie podlegają najwyższe stopnie odznak turystyki kwalifikowanej, punktowane są one następująco:
 - stopień popularny: 1 punkt,
 - stopień mały brązowy: 2 punkty,
 - stopień mały srebrny: 3 punkty,
 - stopień mały złoty: 4 punkty,
 - duże odznaki: 5 punktów
 - Dziecięca Odznaka Turystyczna, Odznaka Disney i PTTK, „Siedmiomilowe Buty” po 2 punkty za każdy stopień (tylko uczniowie szkół podstawowych),
 - Turystyczna Rodzinka, Turysta Junior-Juniorka po 2 punkty
 - Odznaki regionalne: za każdy stopień po 1 punkcie, ale maksymalnie 2 punkty za daną odznakę.
 - f) Podstawą przyznania punktów są:
 - legitymacje uprawnień PTTK i wyróżnień,
 - zweryfikowane książeczki i legitymacje zdobytych odznak.
 5. Uczestnicy konkursu (także biorący udział w klasyfikacji indywidualnej) przedstawiają książeczki i legitymacje potwierdzające zdobycie danych odznak i uprawnień. Należy je dostarczyć w dniu otwarcia eliminacji Turnieju wraz z wykazem uprawnień i odznak turystycznych PTTK (wzór określa załącznik nr 6 do regulaminu OMTTK PTTK).

ZASADY UDZIAŁU, PRZEBIEG KONKURSU I OCENIANIA.

1. Wszystkie testy uczestnicy rozwiązują indywidualnie, korzystając z własnych przyborów. Konkurencje sprawnościowe uczestnicy pokonują wspólnie bądź na zasadzie sztafety. Książeczki odznak i uprawnień będą przyjmowane od razu przy rejestracji drużyny w biurze turnieju, razem z czytelnie wypełnioną „Kartą oceny odznak i uprawnień”. Realizacja wszystkich konkurencji Turystycznego ABC będzie ograniczona czasowo: 10-15 minut na konkurencję.
2. Turystyczny Marsz na Orientację odbędzie się zgodnie z „Zasadami punktacji i współzawodnictwa na turystycznych imprezach na orientację PTTK” <http://ino.pttk.pl>
3. Uczestnicy finału startują samodzielnie we wszystkich konkurencjach. Każda forma pomocy lub ingerencji w start podopiecznych ze strony opiekunów lub osób towarzyszących może stanowić podstawę dyskwalifikacji drużyny.

- Podczas odbywania się testów i konkurencji turniejowych obowiązuje zakaz korzystania przez uczestników z telefonów komórkowych, walkie-talkie i innych podobnych urządzeń elektronicznych. Posłużenie się środkami łączności jest dopuszczalne jedynie w sytuacji nadzwyczajnej związanej z bezpieczeństwem.
- W trakcie rozgrywania konkurencji turniejowych używanie map innych niż te dostarczone przez organizatorów jest zabronione (dotyczy to również map w postaci cyfrowej, zabrania się korzystania z urządzeń do nawigacji satelitarnej z wgranymi mapami). Używanie niedozwolonych map równoznaczne jest z dyskwalifikacją.
- Wszelkie protesty i skargi dotyczące konkurencji turniejowych składanych przez uczestników bądź opiekunów w pierwszej kolejności rozpatrywane są one przez sędziego danej konkurencji, następnie przez sędziego głównego, a następnie przez kolegium odwoławcze. Wszelkie protesty, skargi składane są w formie pisemnej.

PROPONOWANY RAMOWY PROGRAM ELIMINACJI WOJEWÓDZKICH.

11 maja 2019 (SOBOTA)

GODZINA	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne
8.30-9.30	Przyjmowanie – rejestracja drużyny w biurze zawodów		
9.45	Uroczyste otwarcie turnieju.		
10.30-12.15	Test wiedzy		
12.30-14.00	Turystyczne ABC	Samarytanka	Turystyczny Rower
14.00-14.45	Obiad		
15.00-16.30	Turystyczny Rower	Turystyczne ABC	Samarytanka
16.45-18.15	Samarytanka	Turystyczny Rower	Turystyczne ABC
Ok. 19.00	Kolacja		

Po kolacji istnieje możliwość skorzystania z basenu krytego koszt to 6 zł od osoby /h

12 maja (NIEDZIELA)

8.45 - 12.00 Impreza na Orientację

Ok. 13.00 Uroczyste zakończenie finału wojewódzkiego OMTTK

POSTANOWIENIA KOŃCOWE - SPRAWY ORGANIZACYJNE.

- Wyniki poszczególnych konkurencji i konkursów oblicza się z dokładnością do 0,1 punktu turniejowego.
- Drużyny mogą uczestniczyć w finale wyłącznie pod opieką osób dorosłych, jeden opiekun na 3 osoby (drużynę)
- Rodzice/opiekunowie prawni uczestników podpisują oświadczenie o wyrażeniu zgody na udział uczestnika w finale. Każdy z uczestników finału oraz jego rodzic(e)/opiekun prawny podpisuje oświadczenie o: zapoznaniu się z niniejszym regulaminem; regulaminem OMTTK PTTK; stanie zdrowia pozwalającym na wzięcie udziału w poszczególnych

- konkurencjach. Opiekunowie drużyn przedkładają podpisane oświadczenia w momencie rejestracji drużyny w dniu rozpoczęcia finału (oświadczenia dostępne w załączniku).
4. Za zachowanie i bezpieczeństwo uczestników w czasie finału pełną odpowiedzialność ponoszą opiekunowie drużyn, jednakże w czasie trwania konkurencji opiekę sprawują organizatorzy i inne osoby przez nich wskazane.
 5. Podczas finału, na czas rozgrywania konkurencji, w których bezpośredni opiekunowie drużyn nie towarzyszą młodzieży, za młodzież odpowiadają sędziowie konkurencji oraz organizatorzy będący nauczycielami bądź posiadający uprawnienia uznawane w przepisach Ministerstwa Edukacji Narodowej (instruktora lub przodownika turystyki, przewodnika lub pilota, instruktora harcerskiego, wychowawcy form wypoczynku młodzieży). W gronie sędziów i organizatorów znajdują się również uznane przez organizatora finału osoby o innych kwalifikacjach i praktyce zawodowej niezbędnej do prawidłowego przeprowadzenia i oceny w poszczególnych konkurencjach.
 6. W przypadku zaistnienia nagłych zdarzeń i wypadków losowych należy o nich niezwłocznie powiadomić organizatorów.
 7. Uczestnicy Turnieju zobowiązani są do przestrzegania:
 - przepisów niniejszego Regulaminu,
 - zapisów Karty Turysty
 - poleceń sędziów poszczególnych konkurencji, sędziego głównego i organizatorów.
 8. We wszystkich nie ujętych sprawach obowiązuje regulamin OMTTK PTTK, zatwierdzony przez ZG PTTK.
 9. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu należy wyłącznie do organizatorów
 10. W czasie trwania finału i rozgrywania konkurencji obowiązuje zakaz samodzielnego wyjścia poza teren rozgrywanych konkurencji, bez nadzoru opiekunów drużyn i wiedzy organizatorów
 11. Na terenie bazy finału i miejscach noclegowych obowiązuje zakaz palenia papierosów i stosowania używek, spożywania napojów alkoholowych. Osoby będące w trakcie finału pod wpływem alkoholu lub innych używek zostaną zdyskwalifikowane.
 12. Udział w finale oznacza zgodę na publikację wizerunku w relacjach zdjęciowych i filmowych; imienia, nazwiska, nazwy szkoły i miejscowości w protokole, listach uczestników, komunikatach końcowych. Materiały te są dostępne publicznie
 13. Uczestnicy i opiekunowie biorący udział w finale akceptują postanowienia niniejszego regulaminu. Niezastosowanie się do niniejszego regulaminu może skutkować dyskwalifikacją uczestnika bądź też drużyny z rywalizacji turniejowej.
 14. Zwycięscy eliminacji wojewódzkich uzyskają awans na finał centralny turnieju który odbędzie się w dniach **31.05-02.06.2019 w Augustowie woj. Podlaskie**
 15. Szczegółowych informacji na temat finału Wojewódzkiego udzielają
Krzysztof Margan tel. 691 060 638 email: kmargan@o2.pl
Wojciech Król- tel. 734 412 310 email: krol_wojtek@wp.pl

**Organizatorów eliminacji powiatowych i rejonowych prosimy o przesłanie na adres email
Wojciech Król email: krol_wojtek@wp.pl**

zgłoszeń (protokołu końcowego) wraz ze szczegółowymi wynikami eliminacji powiatowych-oddziałowych oraz testu wiedzy z odpowiedziami w nie przekraczalnym terminie do **18 kwietnia 2019 r.**

Nie dotrzymanie tego terminu lub nie przesłaniu wszystkich odpowiednich dokumentów może skutkować nie przyjęcia drużyny –drużyn na finał Wojewódzki.
Prosimy także przekazanie potrzebnych informacji poszczególnym drużynom.
Nie przewidujemy przekazywania dodatkowych pisemnych informacji drużynom zakwalifikowanym do finału wojewódzkiego.

LITERATURA DO TESTU

- mapy turystyczne obejmujące obszar woj. dolnośląskiego z tekstem na odwrocie,
- przewodniki J. Czerwińskiego, „Sudety Zachodnie”, „Sudety” i „Dolny Śląsk”,
- M. Staffa, „Sudety w pytaniach i odpowiedziach”,
- Inne przewodniki turystyczno-krajoznawcze dot. woj. dolnośląskiego i podlaskiego.
- K. Janicki, „Turystyczny poradnik medyczny”, Wyd. Lekarskie PZWL,
- „Medycyna w plecaku”,
- Vademecum: „Turysty Pieszego”, „Turysty Górskiego”, „Turysty Kolarza”,
- Kazanecki „Terenoznawstwo dla harcerzy” i inne książki ze znakami topograficznymi
- Wybieram wędrowanie , Rodzinne wędrowanie, lub inne publikacje wydane przez ZG PTTK
- „Kanon Krajoznawczy Polski” pod red. Włodzimierza Łęckiego wyd. PTTK „Kraj” 2005 (bądź wydanie na CD)

LITERATURA DO TURYSTYCZNEGO ABC

- W. Ranoszek Bajkowa Dolina Baryczy, Studio PLAN Wrocław 2014
<http://plan.pl/bajkowa/>
- E. Ranoszek, W. Ranoszek Park krajobrazowy Dolina Baryczy. Przewodnik przyrodniczy. Gottwald Milicz 2004 (w najbliższym czasie również będzie dostępny on - line)
- Kowalski (red.) Powiat Milicko-Żmigrodzki w perspektywie historycznej. Fundacja Frankonia 2017 (dla gimnazjów i liceum)
- http://edukacja.barycz.pl/zasoby_files/11523.pdf